

סודי ביותר
עותק מס' 2 מתוך 4
33 דפים

סטנוגרמה

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבה יד/של"ח של הממשלה
י' בכסלו תשל"ח - 20.11.77

נכחו השרים : מ. בגין - יו"ר, א. אבוחצירא, ש. ארליך, י. בורג,
מ. דיין, י. הורביץ, ז. המר, י. ידין, י. כץ, ד. לוי,
י. מודעי, מ. עמית, ג. פת, א. שוסטק, א. שרון,
ש. תמיר.

נעדר השר : ע. ויצמן (חולה).

מ. ציפורי	-	סגן שר הבטחון
א. ברק	-	היועץ המשפטי לממשלה
ש. כץ	-	יועץ ראש-הממשלה להסברת חוץ
א. נאור	-	מזכיר הממשלה

סדר היום : 153. ביקורו של נשיא מצרים

רשמו: ז.ח. 2-23
ל.ד. 24-39

משורד ראש הממשלה
מזכר רות הממשלה
- צילום מסמך מסווג -
מיון או הועברו 1 עותקים נוספים
החתימה אושר ע"י א.כ.ג. 1/1
תאריך ההעברה 2-29.11.81 6-81
העתק זה מקבל מספר 5
נרשם ביומן דף 1

153. ביקורו של נשיא מצרים

רה"מ מ. בגין:

ההתרשמות הראשונה מהאורח שלנו היא,

שיש לו הכניות משלו והוא יביא אותן,

בדאי, היום כנאומו בכנסת וגם בשיחות אישיות, אם כי בשום שיחה

אמש עדיין לא פירט אותן. סאדאת אמר לי בצחוק, שהוא מניח, שלאחר

נאומו, אני לא אוכל להתנגד לתכניות אלה. אמרתי: נשמע.

באשר לנוהל, הוא רוצה שיחות אחי

בארבע עיניים ועם חברינו משני הצדדים. מה זה שיחות בארבע עיניים?

להתחייב שכל מה שאני אומר לו בשיחות כאלה, לעולם לא יצא החוצה.

אני יכול לסמוך עליו. הוא רוצה שאני אכיר אותו, שאפשר לסמוך

עליו ואנו נוכל לדבר במלוא גילוי הלב.

סאדאת סיפר, שהוא התרשם ממה שקרטר וצ'אושסקו

סיפרו לו עלי. ברור, שלצ'אושסקו יש חלק בכל המפגש הזה. המעניין

הוא, שסאדאת החליט על רעיון ביקורו בארץ לאחר הביקור שלו בבוקרשט,

כאשר יצא במטוס מבוקרשט לטהרן.

סיכמתי עם סאדאת על סעודת עבודה

לאחר ביקורנו ב"יד ושם". בסעודה זו ישתתפו שלשה איש מכל צד.

מצדנו ישתתפו: סגן ראש הממשלה, שר החוץ ואנכי ומצדם ישתתפו: הנשיא

ושני חבריו. בערב, לאחר ישיבת הכנסת, ישתתפו בשיחות 15 מכל צד.

מצדנו ישתתפו 8 חברי ועדת השרים לענייני בטחון ועוד 7 חברים, שאנו

צריכים לשתף אותם. אם ועדת השרים לענייני בטחון משתתפת בשיחה

זו, הרי שיש לה מלוא הסמכות. לא מן הנמנע, שלאחר הפגישה הגדולה

אשב אתו לשיחה בארבע עיניים.

רה"מ מ. בגין:

סאדאט יוצא מהארץ מחר בשעה 16.00 ויהיו לו שעתיים לשיחה עם סיעות הכנסת. ברצוני לומר בסוגריים - וחברים יוכלו להתיחס לזה - שאנו הצענו שתהיינה אהו ארבע פגישות סיעתיות: הקואליציה, המערך, רק"ח ושל"י. היחידים יצטרפו לאחת מארבע קבוצות אלה. שמעתי, שהושמעה תביעה מחברינו בד"ש לפגישה נפרדת אתם. אני מאד מבקש לא לעשות דבר כזה. ראשית, אם ד"ש תדרוש זאת, זכאית גם המפד"ל לדרוש פגישה נפרדת וגם חטיבות שונות בליכוד. העיקר בעיני הוא שיש לנו רוב פרלמנטרי של קרוב לשני שלישים וסאדאט חתושם מכך. הוא העיר: דרוש רוב בכדי לקבל החלטות. נתתי לו דוגמאות באירופה.

אציג את ראשי הפרקים של נאומי והדיון

אחר כך יהיה על הכל.

השר א. שוסטק:

היכן תתקיימנה כל הפגישות?

רה"מ מ. בגין:

במלון אצלו. את סעודת הערב לכבודו אני עורך במלון ופגישה נוספת יתכן שתתקיים אצלי בבית. אגב, מלכתחילה רצו שכל הסיעות תבאנה למלון "המלך דוד" לפגישות עם הנשיא. אני שיניתי זאת. צריך לשמור על כבודו של הפרלמנט.

השר ש. תמיר:

מהו סדר היום של הנשיא מחר?

רה"מ מ. בגין:

כפי שאמרתי, יש לו שעתיים לשיחות עם הסיעות ונוסף לכך, תהיינה לנו שיחות.

רה"מ מ. בגין:

אתחיל היום את דברי בברכה לחג
 "עיד-אל-אדחה". חג זה קשור בעקידת יצחק. המוסלמים טוענים,
 שמדובר דוקא בעקידת ישמעאל. אני לא אזכיר את ישמעאל או יצחק,
 אך אומר שרעיון העקידה הוא, אמנם, נסיון שהאלהים העמיד בו את
 אברהם, אך תוכנו העיקרי הוא איסור קורבנות אדם. זהו אחד מסימלי
 הקידמה של שני עמים, לגבי עמים אחרים שהיו רגילים להקריב בני-
 אדם לאיליהם. יש פה נימה דתית עמוקה וכדאי לומר זאת לסאדאת.

לאחר מכן, אשמיע ברכה להשתתפותו
 בישיבת הכנסת ואני עומד להעלות על נס את אומץ ליבו על ההחלטה
 שקיבל לבוא לביקור בארץ. אומר מליצה זו: זמן הטיסה בין קהיר
 לירושלים קצר, אך המרחק ביניהן היה אין סוף והוא עבר מרחק זה
 ואנו יודעים להעריך מה זה אומץ לב.

אני עומד לומר, שבבית הזה יושבים
 מפקדים של כל שלושת הארגונים שנלחמו לשחרור האומה והבכירים בין
 מפקדי האומה והם שייכים למפלגות שונות.

אני בטוח שאבטא את דעה כולם, ששאיפה
 אחת יש לכולם והיא - השלום. אני רוצה להוכיח, שאנו התחלנו ברצון
 לשלום ולשם כך אצטט מדברי בן-גוריון בהצהרת העצמאות, שם יש פיסקה
 שאנו מושיטים יד לשכנינו לשלום וכו'. כדאי לצטט זאת ואומר, שביום
 בו הכריז דוד בן-גוריון על עצמאות ישראל, השמיע דברים אלה באחינו
 ובאוזני כל העמים באיזור.

אם הממשלה תסכים, אני רוצה להביא
 פיסקה קצרה מנאומי ב-15.5.77, שאנו מושיטים יד לשלום ורוצים לחיות
 בשכנות טובה בארץ הזאת.

רה"מ מ. בגין:

מיד לאחר מכן, אני רוצה לעבור
לתוכן השלום. בעוונותי, לא למדתי ערבית ואני עומד לומר, שידוע
לי שזו שפה עשירה. לעומת זאת, חקרתי ודרשתי ועפ"י חכמים למדתי
את ההבדל בין שני המושגים: "סאלם" ו"סולחה". "סאלם" ו"שלום"
מקור אחד להם. אנו רוצים במהות השלום, אשר בערבית פרושה "סולחה"
כלומר, החפייסות, פרוש הדבר: שלום אמיתי ובשלום זה אנו רוצים.
אח"כ אפרט את תוכן השלום מבחינתנו: חוזה שלום, קשרים דיפלומטיים,
תנועה חופשית, עזרה כלכלית הדדית.

פיסקה מיוחדת בדברי ההיה על הקשר של
עמנו עם הארץ. כאן אני רוצה לספר על הגלות הראשונה ושיבה ציון
ולהביא גם ציטטה אחת מנוסח המנדט.

לגבי ועידת ג'ניבה אומר - שאנו רוצים
בועידה זו ומוכנים להשתתף בה. אנו מקוים להגיע להסכם עם סאדאת,
על מנת לאפשר זימון הועידה.

אח"כ אומר, שאנו רוצים במשא ומתן כן
ובלוי, בלי מנצחים ומנוצחים - אלא כשווים. הכל ניתן למשא ומתן
ע"י שני הצדדים. בתשובה לדבריו, בהם ידרוש בודאי נסיגה טוטלית
והקמת מדינה פלשתינית, אומר משפט אחד - מבלי להכנס לשום פולמוס -
שאנו לא נוכל לקבל את הצעותיו, כפי שהוא יודע וידע על כך בטרם
בואו, כי בנפשנו הוא. אך אנו רוצים במשא ומתן גלוי והכל ניתן
למשא ומתן, ואני אוסיף - מלבד השמדת ישראל.

רה"מ מ. בגין:

אני מציע שלא להכנס בנאום שלי

לטעון מה זה פי.אל.או, אלא להסתפק במשפט זה ולא לנחח את הפרטים. במשפט זה אומר, שסאדאת יודע שאיננו יכולים לקבל את הצעותיו, בדבר נסיגה טוטלית והקמת מדינה פלשתינית, אך הכל פתוח למשא ומתן. אוסיף ואומר, אנו רוצים במשא ומתן עם כל שכנינו ואין לנו שום כוונה להכניס טריז בין המדינות הערביות. אנו רוצים בפהרון הבעיות בכל שלש הגזרות. תמיד הכרנו בזכויות ערביי ארץ-ישראל ועל כך ננהל משא ומתן עמם ועם חוסיין ואדרבא, אנו מזמינים את חוסיין לבוא הנה. אנו מוכנים לחתום על חוזה שלום עם כולם יחד ועם כל אחד לפי בחירתו. זהו הדמז היחידי שאני מציע לומר. אם הוא יציע לנו חוזה שלום, אנו לא נדחה את ידו, אך אסור לנו ליזום חוזה שלום נפרד.

אני רוצה לפנות לנשיא סוריה ולעם

הסורי באופן מיוחד ובמישרין. הם הכריזו על אבל לאומי. אומר להם, שבואו של הנשיא המצרי צריך להיות שמחה ויש יסוד לשמחה זו. אומר: אני מזמין אותך, אסאד, לבוא גם אתה אלינו ולסיים את פרשת המלחמה בינינו. ע"י הפניה אליו, נגיע גם לאחרים.

אני רוצה לסיים את נאומי במעין תפילה

להצלחה. המשפט העיקרי יהיה בערך כך: אני מתפלל לכך שאלהי אבותינו המשוהף, קונה שמיים וארץ, יתן בנו חוכמת לב כדי להתגבר על הקשיים ולהביא לשלום לעמנו, לעמך ולעמים השכנים.

זהו תוכן הדברים ואני פותח בדיון.

השר א. שרון:

לדעתי, יש לנו שלש אפשרויות:

אפשרות אחת - לשמוע, להסתפק בדברים הכלליים שנאמרו ולהגיב בקהיר בתכנית מפורטת יותר. אפשרות שניה - לנסות ולהגיע להסדר כלשהו בביקור זה, חוץ משא ומתן מקוצר. אפשרות שלישית - לעשות מחווה דרמטית, להכנס בעקבות זה למערכת דיונים בארץ - כי זה מחייב מערכת דיונים יסודית - ולבוא אח"כ לקהיר עם תכנית מלאה.

אני ממליץ על האפשרות השלישית והיא,

בנוסף לכל הדברים הנאמרים, לעשות מחווה דרמטית ולבוא לקהיר עם תכנית משלנו. כשאנו מדברים על מחווה, צריך לראות ברקע כמה דברים: ראשית, לא להביא לפיצול העולם הערבי ביוזמתנו. יהיה פיצול באופן טבעי ועל זה אין מה להצטער. שנית, השרותים הטובים של ארה"ב. למרות שאני מיחס חשיבות רבה לכך, שגם האמריקאים מרגישים שלישית נפתחה דרך לא רק באמצעותם, הרי צריך שכל דבר אשר נעשה יהיה חוץ שמירת המשך השרותים הטובים של ארה"ב. שלישית, צריך ללכת לנושא שיש לגביו קונצנזוס לאומי. אנו צריכים לעלות על הבמה כיוזמים. אם אנו עושים צעד, צריך שיהיה זה צעד שאין בו פגיעה בבטחון ישראל וצריך שיהיה צעד המשחלב בראיה הכוללת של ההסדרים הכוללים.

אם נראה ברקע את העקרונות האלה, אני

רוצה להצביע על מספר דברים, שאפשר יהיה להעלות אותם על הבמה, והם: (1) לדעתי, צריך להדגיש שפרט לוועידת ג'ניבה ופרט למגעים בחסות האמריקאים, הדרך להמשך ההתקדמות לשלום היא ע"י מפגשים ישירים בין מנהיגים, שיתנו את הטון העיקרי במשא ומתן. (2) כאן טמון הנושא של מחווה. אין לנו בעיות טריטוריאליים עם מצרים וכראיה לכך - ואני מציע לעשות זאת באופן דרמטי, בגאומו של ראש הממשלה, כי דבר זה יכול לקבל הד עולמי - אני מציע כמחווה את פתיחת אל-עריש למצרים.

השר א. שרון:

אני מדבר על פתיחה אזורית, ולא פתיחה צבאית. אינני נכנס כרגע לפרטים, אך אל-עריש היא עיר המוכרת לכל אדם במצרים. בעיר זו יש למעלה מ-20,000 תושבים - צריך לברר בדיוק כמה - ופתיחת עיר זו למצרים תעיד, ללא ספק, על כוונות ישראל, כי אל-עריש היא בכל זאת המקום הקרוב ביותר לגבולות 1967. דבר זה אינו פוגע בבטחון ישראל והוא תואם את התכנית הכללית של ישראל לפתרון הכולל. לדעתי, מחווה כזאת תעביר זעזוע כללי.

נקודה נוספת - אני מציע שלא להזכיר באף מילה את נושא אש"ף. אני מציע לדבר על בעית ערביי ארץ ישראל במסגרת פתרון עם ירדן ולומר: יש לנו בנושא זה בעיה עם ירדן ונשמח שחוסין יבוא אלינו ונדון בבעיה זו. פתרון בעית ערביי ארץ ישראל הוא במסגרת משא ומתן עם ירדן. נחפש מוצא לשנוה את הנימה שאנו עוסקים בנושא הפלשתיני, מבלי שיהיה רמז על נסיגה ביהודה ושומרון.

חשוב להדגיש את רצון ראש הממשלה לבקר בקהיר ובמדינות ערביות אחרות, כדי להסביר לעמים השונים את נקודת המבט הישראלית.

כנקודה אחרונה, אני מציע - וגם זה אקט דרמטי - להודיע שבבולות ישראל פתוחים למצרים. הגבולות פתוחים לאניות מצריות, מטוסים מצריים, רכב מצרי וכו'. ואינני מציע להתנות זאת בשום פתיחה הדדית. אפשר להסתמך על כך שעכשו הגיעו מטוסים שלהם אלינו ואפשר להמשיך בדרך זו. יחד עם זאת, אפשר להציע דברים יותר מפורטים, כמו: שתוף מדעי, חילופי סטודנטים וכו'.

השר א. שרון:

דבר אחד הייתי עושה כאקט דרמטי,
תוך שמירה נושא זה עד לרגע האחרון, והוא נושא אל-עריש. כך אנו
נוהנים לסאדאת אפשרות לחזור עם הישג, שהוא אינו מעלה על
דעתו, מבלי שהדבר פוגע בישראל במאומה, לא בשלב הקצר ולא לקראת
התכניות הכוללות שלנו.

השר ש. חמיר:

אריק חסך לי הרבה מאד ממה שרציתי
להשמיע. אני מסכים כמעט לכל מילה
שאמר. אינני נכנס לפרטים שבהם אינני בקיא. בנושא של אל-עריש,
לא ברור לי אם הכוונה היא לפתיחה צבאית או אזרחית.

השר א. שרון:

אמרתי כבר, הכוונה היא לפתיחה אזרחית
בלבד.

השר ש. חמיר:

אני בדעה, שאנו יכולים לומר, שלמען
השלום אנו מוכנים לנסיגה משמעותית
בסיני. דברים אלה עולים בקנה אחד עם הצעות הממשלה, עוד בטרם
הצטרפנו אליה, כשדיברה על נסיגה משמעותית בסיני.

השר א. שרון:

על מנת להבהיר, אני רוצה להדגיש,
שמדובר בפתיחת הדרך אל אל-עריש עצמה.

השר ש. חמיר:

הנקודה המרכזית ביותר שרציתי להדגיש
היום - ובה לתמוך לחלוטין במה שציין
ראש הממשלה - היא הנושא של ה"סולחה". כבר מאמש דובר ארוכות על
האפשרות שישראל תציע ביטול מצב הלוחמה ולדעתה, הוכח אתמול שכל
הדיבורים על תקופת צינון הכרחית לקראת השלום, אין להם שחר.

השר ש. תמיר:

הפגישה אהמול דילגה על כל תקופת הצינון.

לכן, הפגישה היתה חמה.

רה"מ מ. בגין:

השר ש. תמיר: היא היתה בדרג העליון של ראשי המדינה,

היא היתה בדרגים למטה והיא עכשו בעם

בישראל ובעם בקהיר. חלילה לנו להפסיד את המומנטום המבורך

הזה. ראש הממשלה התבטא לא רק על שלום, אלא גם שתוף פעולה שיכול

להתפתח ליותר מכך.

אני מציע, לוותר במילון שלנו על כל

אוחם הדברים שיעצו לנו. כרגע צריך לדבר אך ורק על שלום מלא

ולדעתי, המחשבות שאריק העלה, לרבות פתיחת שערים לאניות ולתחבורה,

יעלו בקנה אחד עם אותו מעוף, שהעולם היום מצפה ממדינת ישראל.

אני מרגיש, שאנו בשלב ביניים בין

השר י. בורג:

ויכוח על הנאום ובין ויכוח על העניין.

היות והביקור הוא חלק מהעניין, אני רוצה לומר: בפעם הקודמת, אמר

ראש הממשלה שהוא רוצה לדבר על השואה. אני מקוה, שחצעד הזה יהיה

בפרופורציה הנכונה.

אם הבינותי מה שאמר שר החקלאות, אז

פרוש הדבר שבנאום החשובה, ראש הממשלה יאמר דברים מפורשים, ובמדה

מסוימת מפורצים. השאלה שאני רוצה לשאול היא: האם דבר כזה אינו

יכול להיעשות מתוך הדברות מוקדמת? כי אחרת אתה מודיע ומציע משהו,

שהוא הרבה יותר מסתם ג'סט, דבר שיש בו גם צד מטריאלי ואינך יודע

השר י. בורג:

מהו ההד שבא מהצד השני. כלומר, אם רוצים לומר מה נותנים, אני בדעה שזה יכול להיאמר לאחר שמבררית תחילה עם סאדאת, אם יש איזה חד או הגובה. כי אחרת, זו ג'סטת שנשארת באויר וזה הדבר הפחות נעים בכל העניין.

השר ש. ארליך:

אני מבקש לומר משפט, משום שלא הייתי בישיבת הממשלה ביום ששי ואינני יודע אם היה דיון בנושא זה. אני חושב, שהסיכון שלנו הוא, לאין ערוך, הרבה יותר גדול מהסיכון של סאדאת בביקורו כאן והסיכוי הוא הרבה פחות מהסיכון. משום שאני רואה את הסיכונים הגדולים, אני חושב שעניין הנאום של ראש הממשלה או העניין המטריאלי, הם היינו הך. הנאום מבטא מדיניות. אך כיון שהסיכון שלנו גדול כלפי העולם וכלפי העתיד לשלום עם מצרים, אומר שני משפטים: קודם כל, אני סומך על מה שנאמר ע"י עמיתי הקודמים. אני מציע, שנפתח דלתות כלפי העולם הגדול וכלפי נשיא מצרים, על מנת שכאשר יחזור הביתה יוכל להמשיך דו-שיח אחנו, או בג'ניבה, או בקהיר, או בירושלים; אך שהעולם הגדול וגם נשיא מצרים יראו, שפנינו לשלום - וזו בעיני הנקודה המרכזית.

אני מסכים, שיש מקום לדבר על דברים שהם בקונצנזוס לאומי וגם על הג'סטת לפתוח את אל-עריש, אם זה תורם משהו. יש מקום לדבר על ביטול מצב הלוחמה, כצעד ראשון לקראת ועידת ג'ניבה, ועל ביקור ראש הממשלה בקהיר, להמשך השיחות. אני בדעה, שצריך לעשות כל זה עד לסיכון בטחונה של ישראל, כדי שאנו נשכנע את נשיא מצרים וגם את העולם הגדול שפנינו אכן נשואות לשלום ודבר זה צריך לבוא לידי ביטוי גם בנאום ראש הממשלה וגם בשיחות.

יש נושאים שדרושה בהם הדדיות מלכתחילה

השר י. מודעי:

ויש נושאים שאפשר באופן חד-צדדי להצהיר

עליהם. אינני בטוח, אם פתיחת אל-עריש יכולה להיות מהלך חד-צדדי. אינני מוסל רעיון זה, אך בשום פנים ואופן אין להשמיע אותו היום בפומבי, לפני שאנו יודעים את הכוונות והתכניות שיציע סאדאת. יש חמיד אפשרות לתת לכך פומבי, עם צאתו של סאדאת את הארץ, ואין זה מאבד מאומה ממשקלו.

לעומת זאת, נדמה לי שחסר בנאום

שהציע ראש הממשלה, נושאים שאנו יכולים להציע אותם באורה חד-צדדי. יכול להיות שראש הממשלה התכוון אליהם, כאשר דיבר על שתוף פעולה כלכלי הדדי וכו'. נדמה לי, שהדגש שיהיה בעל משמעות גם באוזני הנשיא וגם באוזני העולם כולו, הוא דוקא שתוף טכנולוגי. כי בשתוף כזה, כאשר אנו מאשרים אותו, הרי מי שיודע את מצב הדברים, יקרא זאת נכון. אני רוצה להציע לראש הממשלה, שבחוף דבריו הוא יכול, בצורה מפורשת, אפשרות של שתוף פעולה טכנולוגי, בגלל הקירבה הגיאוגרפית והמטרות הטכנולוגיות - ואני מתכוון לחקלאות, מים, אנרגיה וכו'. אני חושב, שדבר זה יקלט באוזני העולם, כי זה דבר עם השלכות מרחיקות לכת וזה דבר שאפשר להתחיל בו. אני יכול לראות אפשרות של התפתחות בתהליך איטי, שבו אנו מפתחים שתוף פעולה גם מבלי להכנס להסדרים יציבים באיזור.

לדעתי, בנאום בכנסת איננו צריכים

לעבור מעבר להצעות שלנו בתחומים הכלליים האפשריים ולהשאיר מה שמוגדר כמחנות רק לאחר שנעמוד על כוון המחשבה והתכניות שהאורחים מביאים אתם. אחרת, אנו עלולים להתפס למצב, שאנו הצענו מבלי לקבל חמורה לענין זה.

רה"מ מ. בגין:

אני מבקש שהממשלה הקבל החלטה בענין זה: פנה אלי אחמול יצחק נבון והציע,

שלפני נאום סאדאת ולפני שני הנאומים העבריים בעקבותיו, חושמע מעל במת הכנסת ברכה בשפה הערבית לכבוד האורח. אם הממשלה תסכים לכך, נבון היה מוכן להשמיע ברכה זו. אמרתי לו, שאביא את הצעתו לממשלה ואבקש לקבל החלטה.

השר ש. ארליך:

אני מציע לא לקבל את ההצעה. בעיני היא קרתנית.

השר מ. דיין:

אין זו הצעה נבונה.

זוהי הישיבה האחרונה והיחידה שתהיה

לממשלה, לא רק לפני הנאום בכנסת, אלא גם לפני השיחות האחרות שתהיינה עם סאדאת ועם המשלחת שלו ולאחר הגישושים הראשוניים שכבר היו אמש עם המשלחת המצרית. הישיבה הקודמת של הממשלה נערכה לפני שהיתה אפשרות לגשש.

אני רוצה להעיר לגבי השיחות הסגורות

וגם לגבי נאום ראש הממשלה - וזאת על יסוד הגישושים הראשוניים שהיו בשיחה של קרוב לשעה עם שר החוץ המצרי וגם על יסוד גישושים אחרים עם המצרים. בגישת המצרים יש שני דברים עיקריים: ראשית, הם בשום פנים ואופן אינם רוצים, שתהיה איזו מחווה פומבית נפרדת למצרים. דבר כזה יכביד עליהם. כי מאשימים אותם, שהם הולכים לעשות לעצמם "קפיטל" וסאדאת טוען ורוצה לעמוד על כך, שהוא בא הנה בשם העולם הערבי. אז כל מה שננסה לעשות בפומבי, בינינו ובין מצרים, רק יכביד עליו. אני אומר זאת על יסוד תשובה לשאלות ישירות בענין זה.

השר מ. דיין:

דבר שני לגבי הדברים הפומביים:

יהיה זה יותר מאשר לעג לרש, גם מבחינת סאדאט וגם מבחינת העולם כולו. סאדאט בא לבקש מלזכה ואנו נותנים לו אתונות. הוא בא הנה לענין הגדול, כשהוא מסתכן, ואנו מציעים לו את פתיחת אל-עריש. הוא יסע: האם באחי על מנת שיהיה פתח אזרחי לאל-עריש? באחי לדבר על השלום. נאמתי נאום כזה ואחם אומרים לי יהיה לך קשר לאל-עריש.

אלה שני הדברים, שמבחינת התגובות

הם יאמרו לנו: אל תעשו לנו את הרעה הזאת בחלק הפומבי. אל תעשו בפומבי דברים ספציפיים למצרים.

המצרים חזרו והדגישו, שבסדר העדיפויות

עומד במקום ראשון הענין הפלשתיני. הם אינם מוסמכים לדבר בענין סוריה, אך הם אומרים שהענין הפלשתיני הוא הענין הראשון - לא דברים ספציפיים מצריים ולא דברים חלקיים.

בהקשר זה, הדבר היחידי שלדעתי אפשר

לומר אותו בנאום הפומבי - והדבר כבר נאמר ע"י אריק - שהואיל וקיימים גשרים פתוחים עם ירדן ו"גדר טובה" עם לבנון, הבה נעשה זאת גם בגבול המצרי. אז זהו ענין שאינו ספציפי למצרים. מגיעים 120,000 איש בשנה מירדן ויש לנו קשר פתוח לצפון, אז אפשר לעשות זאת גם עם מצרים. הכוונה היא לא שישראלים יסעו למצרים, אלא שהדרך פתוחה בפני המצרים.

בים וביבשה.

רה"מ מ. בגין:

השר מ. דיין:

מכיון שדבר זה קיים עם ירדן ולבנון,

הרי שלא יראה ספציפי למצרים.

לפי דעתי, בשיחות הלא פומביות יש

שלשה נושאים עיקריים, שצריך לראות מה ניתן לעשות בהם:

נושא ראשון - לפתוח את הדרך לכינוס

ועידת ג'ניבה. עלינו לשאול אותם, אם הם מעוניינים ומוכנים שאנו

נחפש נוסחה מוסכמת, על מנת שסאדאת יוכל לבוא ולומר לעולם כולו:

אני, סאדאת, פתחתי את הדרך לכינוס ועידת ג'ניבה. הוא אמר בפומבי

שפרוצדורה אינה חשובה, אז בואו נשב ונדון. כרגע, העניין הקוע.

בהסדר כזה יצטרכו לכלול גם את האמריקאים.

נושא שני - הוא הנושא היחידי שהם

מבקשים לעסוק בו, והוא העניין הפלשתיני. גם עניין זה תקוע היום.

אני שמח שסאדאת יפגש עם משלחת של ערביי ארץ-ישראל - ואני מדבר

רק על נציגים מהשטחים - כדי שהוא יוכל לומר: מצאתי פתרון לכך,

או שיוכל לומר: לפחות נפגשתי עם הערבים הארץ-ישראליים ועם ישראל

ויש התקדמות בעניין זה של היצוג הפלשתיני.

נושא שלישי - אם אפשר לדבר אתו, לא

בנאום הפומבי, על עקרונות להסכם עם מצרים. אין שום סיכוי להגיע,

בשהות קצרה, לתכלית בעניין זה, אלא לעקרונות בלבד. אני מקוה,

שסאדאת יזמין את ראש הממשלה למצרים, אך אם לא, אפשר בעת שהותו

בארץ, כשלב ראשון וכדי שיהיה לכך המשך, לדבר אתו, באופן כללי,

על העקרונות להסדר.

השר מ. דיין:

לגבי הנאום - לדעתי, טוב לנו וטוב לו, שבנאום יאמרו הדברים הבאים, נוסף לאלה שנאמרו ע"י ראש הממשלה: ראשית, עלינו לומר שהתרשמנו מאד מהנאום שלו.

סגן רח"מ י. ידין: מוטב לומר, הקשבנו ברוב קשב לנאום.

השר מ. דיין: לא רק שהקשבנו, אלא לחלק לו מחמאה שהתרשמנו מהדברים שאמר ומרצונו לשלום. בלי ספק ידבר על רצונו לשלום והראיה היא בואו הנה.

שנית, עלינו לומר שיש לנו עמדות משלנו בנושאים אלה ולאחר דבריו והצעד הנועז שנקט, אנו נוסיף מחשבה, בעקבות ביסוד זה, למחשבות שלנו בעבר. אין לומר: מה שהיה הוא שיהיה; אך כן לומר: נוסיף מחשבה לדברים.

שלישית, אם יהיו בנאום דברים שלא יהיה מנוס מלהציג עמדה נוגדת, צריך לעשות זאת. אני רואה שלשה דברים אפשריים: אם סאדאת יאמר, באופן קטגורי, חזרה לגבולות 1967, חייבים לומר, שהדבר אינו מקובל עלינו ואי אפשר להשתמט מענין זה, כי הבסיס של החלטה 242 הוא שאיננו חייבים לסגת לגבולות הקודמים. אם נתעלם מכך, אנו ממוטטים את הבסיס של 242. אם סאדאת יאמר זאת באופן קטגורי, אז בצורה הנאותה והבהירה ביותר עלינו לומר שאיננו מקבלים זאת. אין מנוס מכך ויש לומר את הדבר דוקא בנאום הפומבי, כי הוא נשמע בכל העולם ולא יחשבו שויתרנו על תוכן הנסיגה אלא גם על הבסיס הפורמלי.

השר מ. דיין:

דבר שני, אם סאדאט יאמר, בערבית
צחה ובסיסית, משחו לגבי הקמת מדינה פלשתינית, אין מנוס מלהגיב
שדבר זה אינו מקובל עלינו. אם סאדאט יאמר *legitimate rights*,
אפשר עוד לחיות עם זה.

דבר שלישי - לגבי אש"ף. אני מקוה,
שסאדאט לא יאמר דבר בענין אש"ף.

אני מציע - וזוהי הנקודה האחרונה -
שאם ראש הממשלה יאמר בנאומו, שהוא מזמין את חוסיין לבוא הנה, או
שראש הממשלה יסע אליו, אז יש לומר אותו דבר גם לגבי נשיא סוריה,
גם לגבי נשיא לבנון וגם לגבי נציגי ערביי ארץ-ישראל,

(המשך הדברים רשמה ל.ד.)

השר מ. דיין

(עד כאן רשמה ז. ח. מכאן ל.ד.)

כפי שעשה זאת ראש הממשלה בנאומו לקראת ביקורו של סאדאת. ראש הממשלה אמר בדבריו כי אנו רוצים לשבת עם נציגי ערביי ארץ-ישראל, הנציגים האמיתיים, כדי לדון איתם על חיים משותפים, תרבות ושלוש אמת בינינו לבינם. אין להשמיט זאת. אם הפעם נשמיט זאת לעומת הנאום הקודם שהיה לפני יומיים-שלושה, הדבר יבלוט, ובמקום חשובה שתהיה הקלה לגבי סאדאת, זו תהיה הכבדה לגביו. או שישבו איתם או לא.

השר מ. עמית :

ברצוני להתייחס ל-3 נקודות:

א. במידה ומתייחסים, אני בעד זה שנתייחס לנושא של "לא בעד מדינה פלשתינאים, והסדר במסגרת ירדן". והייתי מציע להוסיף את המילים "אולי בסטטוס מיוחד לגבי הפלשתינאים". אני חושב שזה יכול לרוכך את העניין בשלב זה.

ב. אני בהחלט מקבל את הניסוח של שר החוץ לגבי מחושים לטובתו של סאדאת בלבד. אני מציע, על חקן של מחווה, להציע להקים נמל או גישה לנמל בים התיכון, לירדן. זה יכול להיות או באשדוד או משהו בעזה או בימית. בכל אופן אני חושב שזו הצעה גם כמחווה מידי ו גם בכיוון הנכון, וזה לא סותר את הקונספציה הסופית שלנו לגבי ירדן.

השר א. שרון :

הרעיון של עזה כן סותר. לדעתי זו

טעות לקשור את יהודה ושומרון עם עזה.

אפשר להציע את חיפה או אשדוד.

השר מ. עמית :

אני מסכים עם אשדוד.

רה"מ מ. בגין :

בכל אופן זה נשאר בתחום משרד התחבורה.

השר מ. עמית :

אני אשמח לעזור בכל נושא שהוא, כפי

שעשינו לקראת הביקור.

ג. אני מאוד ממליץ, גם בנאום וגם בשיחות הפנימיות, לדבר על
ההליכים של נורמליזציה. יש להזכיר זאת גם בנאום, די בפרוט,
כי זה מה שהעולם קולט. יש באופן חכליתי, לדבר על מה
שניתן לעשות. אפילו הייתי מציע להתפצל לקבוצות עבודה.
ישנו שם השר עוסמאן שיכול לספל בדברים האלה.

השר י. הורביץ :

אני רוצה לחזור על שתי האפשרויות

שעדיין תלויות ועומדות למרות ההתלהבות

הכללית: האפשרות האחת היא שמסרתו לבוא ללחוץ את ישראל אל הקיר
ולומר לכל העולם הגדול : באתי, עשיתי מאמץ, אני מסתכן, אני
חובע תביעות בסיסיות כדובר הערבים. אני דורש מדינה ערבית
שלישית, אני חובע את נסיגת ישראל מכל השטחים. אני איתן בדעתי,
והנה ישראל נוחנת חשובה שלילית. לגבינו זה יהיה מצב קשה מאוד,
ואפשרות כזו קיימת. הוא יכול לומר זאת היום בכנסת. לחזור
מילה במילה על ניסוחים קודמים. זו אפשרות אחת.

אפשרות שניה היא, שהוא יתן מס שפתיים
לעולם הערבי ולאחר מכן יעסוק בהסכם ובהדברות הישראלית - מצרית.
אני מעריך שכבר היום בפגישה של השלישייה, עוד לפני הנאום בכנסת,
תוכלו להבחין האם הכוונה היא לדבר על דו-שיח מצרי-ישראלי או
שהוא מדבר כנציג כלל-ערבי - כשליחות שסאדאת לקח על עצמו.

השר מ. עמית :

לא צריך לחכות עד 1200, זה ברור

כבר עכשיו כי הוא לא מדבר רק על מצרים.

השר י. הורביץ :

אם יתברר לנו כי הוא איתן בדעתו

לגבי נסיגה ישראלית ומדינה שלישית,

עומדת לפנינו בעיה טקטית, כיצד עלינו לנהוג ? לדעתי אנו

חייבים למשוך את העניין כך שלא נביא היום לתשובה שלילית. אסור

לנו להציג היום עמדה שלילית. למרות שברור לנו לגמרי מהי

תשובתנו, עלינו לומר כי אנו עדיין חושבים, בפגישה בקהיר נדון

על כך. היום, בהתלהבות הכללית שישנה, אסור לנו להשיב תשובה

שלילית.

רה"מ מ. בגין :

אני רוצה להסביר לגבי מה שאתה אומר,

כי יש לי הרושם שסאדאת הוא אולי האחרון

המעוניין להודיע כי שליחותו נכשלה. אם הוא יעלה ויאמר "אני הייתי,

אני ניסיתי", אזי הוא יודה באזני כל הערבים כי הוא נכשל, והם

יכולים לסקול אותו. כבר אמר דובר על המשך הקשרים ועל סלפון

ישיר.

השר י. הורביץ :

שלא אחטא בשפתי, אבל אני הייתי חושד

בו. הוא יודע מה הן העמדות שלנו.

הוא יודע עד היכן אנו מוכנים להגיע. הוא יודע כי מדינה ערבית

שלישית לא נקבל ולא ניסוג לגבולות 1967. אם בכל זאת הוא לא

ירצה בהסכם ישראלי - מצרי וירצה להופיע כמשיג הישג שכל הערבים

מקווים ממנו, לא צריך היום להשיב לו בשלילה. אני מציע שנאמר

לו כי אנו צריכים לחשוב. אנו שמחים על ההפשרה באווירה. אם זה

יהיה קל או לא קל, צריך לדאוג לפגישה נוספת בקהיר להמשך השיחות.

אסור לתת לנושא הזה לגזע. אני מקווה כי המהלך יהיה כולו חיובי.

השר י. הורביץ

אבל אם יש אפשרות אחת לעשר, שנצטרך להשיב לו בשלילה, יש לעשות הכל שהיום זה לא יגמר בשלילה.

סגן רה"מ י. ידין:

באשר להערת ראש הממשלה בהקשר לבעית הסיעות והפגישה עם הנשיא, הבעיה היא לא פשוטה, אבל היא ברורה. ככל שהעניין נוגע לנו, בעניין מסויים אנו חלוקים, ועל זה היה מו"מ ארוך. לפי דעתם של כמה חברים שטלפנו לי, אם נופיע יחד עם כל הסיעות בקואליציה, ברור שבתוך הפגישה הכוללת, האיש מהסיעה שלנו שידבר, ירצה כמובן להביע את ההבדל המסויים בגישות בינינו. לכן אני שואל האם רצוי שזה יהיה במעמד כזה או בפגישה לחוד? זה איננו משנה, אבל ברור שהעניין המסויים יבוא לידי ביטוי.

רה"מ פ. בגין:

אם תחליטו לומר דברים החורגים מההסכם הלאומי והקואליציוני בינינו, זו זכותכם. לא כך הבינתי את חופש ההתבטאות. לא כתוב: "בפני הנשיא סאדאת". אני קראתי היום שהמערך בנאומו החליט לא לומר שום דבר מפריד, אלא רק דברים שלגביהם כולם מאוחדים. מכל מקום, זה יהיה בישיבה אחת.

סגן רה"מ י. ידין:

אני מקווה שהדגש הכללי יהיה מאחד. יש כמה חברים שלוחצים מאוד.

רה"מ פ. בגין:

אני כבר כמה ימים הולך בהכרה כי אל לי לומר דברים מסויימים בנוכחות סאדאת, ולוא רק מטעמי טקט ונימוס, כי הוא אורח. אני יכול לומר לו הרבה דברים שלא ינעמו לאזניו.

סגן רה"מ י. ידין:

לעומת זאת, שמתי לב באופן מיוחד למשפט

אחד אצלך, שאם תרחיב אותו, אני חושב

שאפשר יהיה להגיד לכל האנשים, גם אצלנו, שהנוסח הזה בנאום, בלי

הדברים שיבואו אח"כ, מניח את הדעת. אני חושב שזה יהיה נכון

אם תגיד "אנו מכירים בזכות ערביי ארץ-ישראל, ובענין זה אנו רוצים

לנהל מו"מ עם חוסיין ועימם." נוסח זה מניח את דעתי, ואני אוכל

לומר לחברי בסיעה, שלאור דברים אלה, אין מקום להכנס לדברים

מפורטים.

להמשך, אני גם כן חושב, שכל מיני

ג'סטות פומביות, מצד אחד, הן ללא פרופורציה; ומצד השני, הן

יכולות להתפרש כנסיון מצידנו לתקוע את התריז. זה יכול להכלל

בשיחות בהמשך.

לגבי מה שאמר שר החוץ בענין ג'נבה -

אנו יודעים, שאחת הנקודות בענין ג'נבה זה נושא הפלשתינאים.

אולי הייתי מוכן להגיד, שבענין הזה, ראש הממשלה, ביחד איתו,

חשתדלו להביע לידי פתרון של הנוכחים וייצוג ערביי ארץ-ישראל,

יש לזה רמז למשהו בינך ובינו.

מר מ. ציפורי:

למה לא עם חוסיין?

סגן רה"מ י. ידין:

אם זה נכון מה שאמר שר החוץ - ולי אין

ספק בזה, שהוא ישים את הדגש באופן

פומבי, לא על הבעיות הביטוראליות בין ישראל ומצרים, אלא על

הבעיות האלה, אני לא הייתי מציע להסתפק רק במה שנאמר כאן. שראש

הממשלה יאמר לו בענין ערביי ארץ-ישראל. בכל זאת טאדאת ישא

את דברו. לשם כך הוא בא הנה. ואם אתה תאמר לו: אני מקווה כי

אתה ואני נוכל למצוא נוסחה שתאפשר את כינוסה של ועידת ג'נבה -

זהו משהו משמעותי מאוד, וזה יתקבל בעולם יותר מאשר מחווה בענין

שטח טריטוריאלי זה או אחר.

סגן רה"מ י. ידין

פה הוזכרה החלטה 242 - אני מציע

שיוזכר שוב הענין כי אנו הולכים לוועידת ג' נבה רק על יסוד החלטות 242 ו-338. זה חשוב, ובאשר לייצוג אש"פ, זה יהיה מובן מאליו.

מילה אחרונה לשיקול - אמרת כי אתה

הולך לומר כמה דברים גם לאסד, בצורה של פניה רטורית. אני חושש שאם פה כביכול נבן על סאדאת בפני אסד, זה יראה לא טוב. יש לחפש את הדרך שזה לא יראה כך, כי יש לזה רגישות רבה מאוד. אני הייתי פונה ואומר לכל העמים: "ביום זה, שזה אמור להיות יום שמחה, מדוע אתם עושים דברים מסוג זה?".

אני מניח כי אחרי השעה 1200 היום

השר ג. פת:

ואחרי נאום הנשיא סאדאת, אם רה"מ

ימצא לנכון להוסיף נקודות ורעיונות מסויימים בנאומו, הממשלה תסמוך ידיה על כך וסומכת על ראש הממשלה שיתאים את נאומו לדברים שיתפתחו מהשעה 1200 עד השעה 1700.

אני גם מקבל את ניתוח שר החוץ שאין

לבשת עכשיו לנושאים של מחוירים ומחורות בנמלים, בערים ערביות וכו'. הנושא היחיד שאפשר לדבר עליו זה נושא הגבולות הפתוחים כדוגמת הגבול המזרחי שלנו. אני לא מדבר על הגבול הצפוני, כי זה גבול שאנו רק נותנים בו ולא מקבלים דבר, ואנו רוצים לדבר על סיוע הדדי. שוטר.

האם מהגבול הפתוח עם ירדן אנו מקבלים דבר מה? האם מותר לישראלי לעבור בו?

השר מ. דיין:

אתה דיברת כמה פעמים על הוצאת תוצרת

השר ג. פת:

חקלאית מהגדה ועל כך שהדבר פתור בעיות.

השר מ. דיין :

אותו הדבר לגבי הגבול עם לבנון.

השר ג. פת :

אני רוצה לגעת בנקודה טכנית שלא נגעו

בה. אני מודאג מאוד מפגישת הסיעות

מחר עם סאדאת. לפי דעתי, הקואליציה חייבת לשבת ביחד. אחרת

אני חושש מאוד, הגם שאינני יודע מי ידבר מאיתנו בשם הסיעות.

אני יודע כי מהמערך ידברו רבין, פרס ואלון, אבל מי ידבר בשם

הסיעות האחרות? מי הם החברים שמטובלים לייצג את הסיעות? לכן

אני מציע שכל סיעות הקואליציה יופיעו במשותף, ואז תהיה הופעה

מכובדת. אם נחלק זאת לגורמים, אז יהיה לא טוב מבחינה ההופעה

והאווירה. חייבים לסכם כאן איך נפגשות מחר הסיעות עם הנשיא

סאדאת.

סגן שר הבטחון, מ. ציפורי :

אדוני ראש הממשלה, לדעתי, מסגרת

הנאום כפי שנקבעה על-ידי היא

טובה. הנאום עוסק בבעיות עקרוניות ואיננו עוסק בכל מחוייבות

שהיא. לא הייתי ממליץ לחרוג ממסגרת נאום זה וליצור מחוייבויות,

במיוחד שזה נאום פומבי.

באשר למחנות - אני חושב שכל המחנות

וההתחייבויות שלנו, צריכות להיות בהמשך, וכתוצאה מהשיחות, במיוחד

כתוצאה מהשיחה בארבע עיניים.

עמדתנו באשר ליהודה ושומרון ומדינה

פלסטינאית ברורה ולא עומדת לדיון בפורום הזה - כי שמעתי כאן

כל מיני רמזים.

באשר לערביי ארץ ישראל. נראה לי שזה

יהיה יוצא דופן אם יווצר מעין דו-שיח פצוי-ישראלי באשר לערביי

ארץ ישראל. כדאי לציין כי אנו מוכנים לדבר איתם בנושא הכללי,

אבל לנושא זה, יש לדעתי פרטנרים קרובים יותר מאשר הצד המצרי.

סגן שר הבטחון מ. ציפורי

במידה והשיחות יהיו טובות, ניתן לתת

להן את כל הפומביות. ויש עוד פורום אחד רחב שנועד לכך, וזו

מסיבת העיתונאים שתהיה מחר עם ראש הממשלה והנשיא המצרי.

השר א. שוסטק : אם אני התרשמתי נכונה, פרוש הדבר

שסאדאת יעלה את 3 הדברים שעליהם הוא

הכריז קודם, והתשובה תהיה שהדברים האלה אינם מקובלים עלינו.

ואני מאוד חושש מחרושם שיווצר כשכל יתר הדברים יבואו ויאמרו

בנאום. הרושם מבחינה פוליטית. לא יצטטו כי הדברים אינם חדשים.

יצטטו ויאמרו כי ממשלת ישראל דחתה על הסף כל אשר הציע סאדאת.

לכן אני הייתי מציע, שאם הוא ידבר על נסיגה מכל השטחים, שהתשובה

לכך תהיה שזה צריך להיות במו"מ בועידת ג' נבה. והביקור הזה יאפשר

את כינוס ועידת ג' נבה אח"כ. אני לא הייתי מציע שנגיד על המקום,

כחשובה : "ישגן החלטות 242 ו-368". אין לומר איזה שהוא דבר

קונקרטי, אלא רק הודעה כללית, שהעניין הזה הוא עניין למו"מ בג' נבה.

רה"מ מ. בגין : זה יתפרש כאילו אנו מוכנים להסכים

לדברים שהוא מציע.

השר א. שוסטק : זה יתקבל כאילו ישראל אומרת שהיא

מוכנה למו"מ, וזה בדיוק מה שאתה אומר

שזה פתוח למו"מ.

רה"מ מ. בגין : אמרתי זאת יום לפני בואו, אבל הוא

כבר בא.

השר א. שוסטק : טוב שאמרת, ואם הוא לא הבין זאת אז,

הוא יבין זאת מהדברים הללו.

רה"מ מ. בגין:

האם הוא יכול לבוא ולתבוע שלושה דברים

שכל העולם כולו יודע שהם unacceptable

ואנו לא יכולים לומר כי הם unacceptable הוא מעיז,

מעל בימת הכנסת, לומר, מה שהוא מתכוון לומר ל-113 חברי כנסת, ואנו

צריכים להתחבא?

השר א. שוסטק:

בכל מקרה, הוא אורח שלנו, ומוחר לו

להנות מהזכות לומר לנו את הדברים

החמורים ביותר. אבל אני לא מציע שבנאום התשובה ראש הממשלה ידחה

את כל מה שאמר סאדאת. אני מציע לא לקבל זאת. אני מציע שתאמר,

כי הדבר ידון בשלבים הבאים, במו"מ בועידת ג'נבה. זה פתח לוועידת

ג'נבה. אם הוא יעלה את ענין אש"פ, בענין זה אין סכנה בינלאומית

אם נגיב. הענין הזה ידוע בכל העולם. אני מאוד חרד, ראש

הממשלה, למה שיקרה, אם אנו נגיב על דבריו מייד.

רה"מ מ. בגין:

כולנו חרדים. כולנו רוצים שיווצר

קשר ורושם טוב. כולנו רוצים לזכות

בדעת קהל. אבל אחת מה נוגע לענין הקשור בעתיד עם ישראל.

אם נשאר בענין זה ספק בוויינגטון, אנו נתחיל בהדרדרות, שאיננו

יודעים לאן היא תגיע. אני גם אמרתי לשגריר:

"איש אינו יכול להיכנס אותי

בענין". גם האמריקאים יודעים ש-242 אינה מחייבת נסיגה

טוטאלית. הדברים האלה הם בציפור הנפש שלנו. אם הוא אומר זאת

בפומבי, האם אנו צריכים ללכת ולהגיב על כך מתחת לשולחן?

השר מ. דיין:

אח"כ יאשימו אותנו כי דימינו אותו.

אמרנו - שמענו מה שאתה אומר ואנו מוכנים

להכנס למו"מ על סמך דבריו, ולא אמרנו "לאו", ואילו אח"כ, פתאום

השר מ. דיין

אנו אומרים : "מה פתאום נסיגה?"

רה"מ מ. בגין :

ומה אני אומר - אני אומר כי זה

למו"מ בין שני הצדדים. על יסוד

מה אתה אומר שזה לא negotiable? מה שהוא אמר, הוא

אמר, כי נסיגה טוטאלית אינה negotiable. אני אומר:

"negotiable by both sides".

השר א. שוסטק :

אם זה negotiable, זה בסדר,

אבל אל תזכיר את החלטות 242 ו-338.

השר י. כץ :

שתי הערות קצרות שאני רוצה להעיר

בעיקבות השיחה החברית שהיתה לי עם

שר העבודה ושני חברים אחרים ממועצת העם, שהאחד מהם הוא

מהאופוזיציה במצרים.. שר החוץ כבר עמד על הדברים, אך אני

חושב שהנושא הוא חשוב, ואני רוצה להדגיש הסכנה שיש

בנושא תקיעת התריז.

כפי שכבר שמענו ממקורות שונים בארץ

ובחו"ל, וכפי ששמעתי גם מהאורחים המצריים, הדבר החשוב שקרה

הוא שזו הפעם הראשונה שיש מגע ישיר without mediator

ושזה בא מהאומה הערבית הגדולה. זה שזה without mediator

וזה בא מהאומה הערבית הגדולה ביותר ולא מאחת מהארצות הקטנות,

זה דבר חשוב מאוד. צריך לעשות כל מאמץ כדי לטפח את המגע הישיר

הזה בכל דרך אפשרית, במיוחד שהיוזמה באה גם מאיתנו וחשוב

שחראה כגוברת מצידנו בעיני העולם ועם ישראל.

השר ז. המר :

מבחינה מסויימת, ובמידה מסויימת,

השר ז. המר

הדיון שלנו היום הוא עדיין תאורתי, היפותטי, בשלבי גישוש של הדברים. עוד איננו יודעים מה סאדאט מתכנן ומה הוא מצפה מהביקור, למעט מה שאפשר ורצוי מבחינתנו. לכן הייתי מבקש ומציע כי תהיה ישיבת ממשלה נוספת בימים האלה, לאחר שיתבררו הדברים. אני יודע כי ועדת השרים לענייני בטחון הוסמכה לדון בעניין זה, אבל בכל זאת הייתי מבקש שהממשלה במליאתה תעסוק בכך.

רה"מ מ. בגין : אני אשתדל.

השר ש. חמיר : נראה לי, מהנקודות הראשונות של שר

החוץ, מהדברים שראש הממשלה אמר בישיבה הקודמת ומהדברים שהוא אמר עכשיו בחשובה לשר א. שוסטק, שדברי ראש הממשלה, כולם, יהיו על דרך החיוב. ואין לי ספק, שראש הממשלה יוכל למצוא צורות רבות של ביטוי לומר את הדברים על דרך החיוב. וגם אם לא תהיה מגמה קונקרטיה, חשוב שהדברים ישאו אופי פוזיטיבי.

שנית, בממשלה הזו, ולגבי ראש הממשלה הנוכחי, אין ספק שהעולם יפרש זאת בצורה הנכונה, גם אם נקבל את העמדות המקובלות כשליליות. מפי ראש הממשלה הנוכחי הדברים יכולים להאמר כך, כפי שלא היינו מוכנים שהם יאמרו מפי ראש ממשלה אחר.

רה"מ מ. בגין : אני חושב שיהיה רצוי מאוד וחיובי מאוד,

אם יאמר בדיון הפומבי, אל רקע הצעות

השר שרון והצעות שר החוץ : "אדוני הנשיא, בוא נפתח את גבולות ארצותינו, ואחם תוכלו לבקר אצלנו, ואנו נוכל לבקר אצלכם. אחם תוכלו לבקר אצלנו, מ"אל-עריש ועד הגדר הטובה בצפון". אני חושב שזה פתרון טוב. אינני מזלזל בנקודה של אל-עריש.

רה"מ מ. בגין

אנו בכל זאת אומרים : "מאל-עריש ועד הגדר הטובה".

סגן רה"מ י. ידין : האם אין פה רמז לאיזה שהוא קו?

רה"מ מ. בגין : אני מדגיש פה את ענין הגבולות הפתוחים.

השר מ. דיין : למה לא עזה? מדוע לירדני מותר לבוא לשכם ולמצרי לא לעזה?

רה"מ מ. בגין : אל-עריש היא העיר היחידה בכל השטח מתעלח-סואץ ועד אל-עריש. כל היתר זה מדבר. אני מציע שהם יהיו אצלנו ואנו נהיה אצלם ואני נותן זאת כרוגמא לגבולות פתוחים, וזה עוד לפני דיבורים על מו"מ וחוזר שלום.

השר מ. דיין : זה פחות או יותר מה שיש עם ירדן, גם עם ירדן אין חוזה שלום ואין אפילו מו"מ, ובכל זאת 120 אלף באו עד תל-אביב.

רה"מ מ. בגין : אני לא רוצה לעשות השוואה. אני יכול להסתמק באמירה : "בואו נפתח את הגבולות, אתם תבואו אלינו ואנו נבוא אליכם, עוד לפני שיהיה מו"מ או חתימה על חוזה שלום. הנה גם עכשיו באו המצרים. זו באמת תהיה ג'סטא, אבל הדדית כמובן.

השר ש. תמיר : אם זה הדדי, הוא יאמר כי זה חלק מהמו"מ. אם זה היה רק מצידנו, זה היה מחוזה.

רה"מ מ. בגין :

אני רוצה להציע עוד למני ניהול
המו"מ פתיחת גבולות, זה דבר יפה.

סגן רה"מ י. ידין :

אנו נעשה ג'סטה רק אם אנו נפתח וזה
לא יהיה הדדי.

רה"מ מ. בגין :

האם אנו צריכים להזמין את המצרים אלינו
ואנו לא נוכל לבוא אליהם?

השר מ. דיין :

גם לירדן אנו לא הולכים.

רה"מ מ. בגין :

כשאני אומר, בואו נפתח את ארצותינו
לתנועה הדדית. זה חיובי מאוד. האם

יש להציע ג'סטה חד-צדדית שהמצרים יבואו אלינו ואנו לא נוכל
לבוא לקהיר? אם הוא יעמוד על כך, אני לא צריך לשלול זאת.

לגבי כל שאר הדברים הוסכם.

השר ש. ארליך :

האם כל חברי הסיעות ישתתפו, או רק
נציגי הסיעות?

רה"מ מ. בגין :

כל חברי הסיעות, מלבד נציגי הממשלה.
זו פגישה פרלמנטאית. זה היה מוגזם
מאוד, לוא חברי הממשלה היו משתתפים.

סגן רה"מ י. ידין :

חבל, לוא היינו יושבים שם, היינו
קובעים את הטון.

השר ז. המר :

אולי השרים שאינם חברי ועדת השרים
לענייני בטחון כן ישתתפו.

רה"מ מ. בגין :

למה לנו להכנס לזה. אנו כממשלה
נפגשים איתו. יש ממשלה, יש כנסת.
הם יגידו כי אנו באים לפקח על הדברים.

סגן רה"מ י. ידין :

לטובת מה שאתה רוצה, אני יכול לומר
על התנועה שלנו, שאם השרים כן או תמיד
היו משתתפים, זה היה משפיע על הרמה שם.

השר ש. ארליך :

מדובר על חברי ממשלה שאינם חברים
בועדת השרים לענייני בטחון.

השר י. בורג :

אני רוצה לתמוך בדברי שר האוצר.
יש אמנם כמה שרים שיוכלו לאכול ארוחת
ערב איתו, אבל יש כמה שרים שהם לא חברי ועדת השרים לענייני
בטחון ונוכחותם במישור של מפגש עם הסיעות הוא גורם מכוון, מדרבן
ומרסן.

רה"מ מ. בגין :

יהיה כן.

אני רוצה להודיע לממשלה, ואני חושב
שתהיה לכך הסכמה כללית. אנו נפגשים איתם ב-1200, בפעם הראשונה,
לישיבה מעשית. מצוות הכנסת אורחים מחייבת מתן רשות דיבור
ראשונה לאורחים. הם יפתחו. אבל אח"כ, אם הוא יגיש הצעות, לדעתי,
אנו צריכים לפתוח ביוזמתנו בדיון - מהו השלום. זה נותן לנו
אפשרות להגיש לו את טיוטת חוזה השלום שלנו. אין שום סיבה שלא
להגיש אותה, הגם שזה נכון שהמצרים קבלו אותה כבר מהאמריקאים.

רה"מ מ. בגין

אבל יש הבדל. יש לדון על - מהו השלום? אם יש בעיות טריטוריאליזם, זה חלק ממו"מ על חוזה שלום.

השר מ. דיין : לגבי ישיבת ממשלה נוספת, אני מבין,

שתהיה, רק אם ראש הממשלה ימצא שיש

צורך.

רה"מ מ. בגין : הממשלה נושאת באחריות ואני מתחלק איתה

בכל הדברים.

השר ש. תמיר : אם הוא הולך לומר את כל הדברים הקשים,

אני חושב שיש מקום לכך שנסכם שזה יהיה

בלי מחיאות כפיים. איננו יכולים לשאת את כל הדברים הקשים ועוד

למחוא כף.

רה"מ מ. בגין : זה עניין של טכס ונימוס. אני מקווה

שגם לפרס ימחאו כפיים.

השר ז. הבר : אתה נותן לו מתנות?

רה"מ מ. בגין : אני נותן לו שתי מתנות עתיקות, מתנה

אחת מתקופת האבות, עליה אני כותב :

"לנשיא מצרים, אורחנו הדגול, מתקופת אבות אבותינו המשותפים."

מתנה שניה היא "מתקופת אבותינו המכבים". והרמז ברור.

מ ח ל י ט י ם :

- א. לאשר את ראשי הפרקים לנאומו של ראש הממשלה בכנסת.
- ב. לפתוח, ביוזמתנו, בדיון עם נשיא מצרים על מהות השלום.
- ג. חברי הממשלה שאינם חברים בוועדת השרים לענייני בטחון, ישתתפו בפגישת סיעות הקואליציה עם נשיא מצרים.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ח